

HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ

Matoševa 9, 10 000 Zagreb, tel. 27-79-91, 42-83-72, tel/fax 42-55-15

1 SKUPljanJE GRAĐE

1.1 Otkup (125 predmeta)

1.1.1 Zbirka slika

- portret Pavla Radića, ulje na platnu, 67x49 cm, signiran *ZPekota 1929*
- Šandor Miletić, ulje na platnu, 26,5x19,5 cm, signiran *Stroy pinx./839.*
- portret Ante Starčevića, ulje na platnu, 50x40,5 cm, bez signature

1.1.2 Likovna zbirka XX. stoljeća

- drveni reljef iz radionice logora u Jasenovcu, 1943./44.

1.1.3 Sakralna zbirka

- križ iz 1892. godine

1.1.4 Zbirka dnevnog života

- servis bana Levina Raucha
- džepni sat s kalendarskim uredajem
- bidermajerski stolci, Grosnik (2 komada)

1.1.5 Zbirka vatrenog oružja

- puška na fitilj, indijska, 18/19. st.
- puška na kremen, marokanska, pol. 19. st.
- puška na kremen, talijanska, 18. st.
- puška streljačka sistema Werndl, 19. st.
- puška lovačka dvocijevna, 19. st.
- pištolj na kremen, St. Etiene, 18. st.
- pištolj na kremen, St. Etiene, 18. st.
- pištolj na kremen, Brescia, 18. st.
- posuda za barut, 17. st.
- futrola za pištolj na kolo, (kuburluk), 17. st.
- posuda za olovne kugle, (fišeklija), 19. st.
- kožna torba za spise, 17. st.

1.1.6 Zbirka hladnog oružja

- šljem, 16. st.
- 2 rukavice oklopa, 16. i 17. st.
- rapir, 1640-1650.
- rapir, 1680-1690.
- 3 dijamantna mača, 1775-1790.
- 5 paradnih mačeva, 18-19. st.
- 3 topnička bodeža, 17. st.
- bodež za lijevu ruku, 17. st.
- lovački bodež, 17. st.
- indijski bodež, 19. st.
- navaja, 19. st.
- mačeta

1.1.7 Zbirka fotografija, filmova i negativa

- 79 fotografija autora B. Butkovića

1.1.8 Kartografska zbirka

- pregledni list karte Jugoslavije, 1:100.000, 1935.
- 13 sekcija karte Jugoslavije, 1:100.000, 1932-1935.
- Zagreb, 1:200.000, 1935.
- karta zapadnog dijela Jugoslavije, 1:200.000, 1935

1.2 Donacije

1.2.1 Zbirka odlikovanja, medalja i plaketa

- donacija Ivana Zovka iz Australije (85 komada odlikovanja, medalja, plaketa i značaka)
- dva odlikovanja, dar Rudolfa Šarića

1.2.2 Numizmatička zbirka

- donacija Ivana Zovka iz Australije (44 komada starog kovanog novca, žetoni i jubilarni zlatnici)

1.2.3 Zbirka dnevnog života

Donacija Berislava Brajkovića

- 2 džepna sata, 3 upaljača, 2 dokumenta, fonola, citra, lokot, brava

1.2.4 Dokumentarna zbirka

Donacija Krešimira Pučara - dokumentarna građa koja se odnosi na djelatnost HSS i Stjepana Radića (periodika, rukopisi) - 16 komada

1.2.5 Zbirka zastava i odora

- odora ustaškog pukovnika Tomislava Sertića, poklon Mladena Iblera

1.2.6 Zbirka heraldike i sfragistike

- Grbovnica B. Petras, darovao Marko Perković
- 2 grba Kraljevine Srbije, darovao Željko Krnčević
- grb Kraljevine Jugoslavije, anonimni darovatelj

1.2.7 Likovna zbirka XX. stoljeća

- poprsje I.L. Ribara, autora Koste Angelija Radovanija, dar Područnog ureda Črnomerec
- portret Vladimira Bakarića, bakrorez, dar Josipa Strmečkog

1.2.8 Zbirka fotografija, filmova i negativa

- ukupno 746 fotografija - darovi B. Butkovića, M. Čuljata, Fotoarhiva MORH, Muzeja Like iz Gospića i UNPROFOR-a, L. Benyovsky, klub sv. Donat)

1.3 Terensko istraživanje

Na terenu prikupljeno 112 predmeta s područja koje je bilo okupirano 1991.-1995. tzv. Srpska krajina: dijelovi uniforme, dokumenti, fotografije, novine, novac, plakati, leci, brošure).

Za zbirku fotografija načinjeno 108 snimaka na području Turnja, Knina i Drniša.

2 ZAŠTITA

U muzejskim su radionicama tijekom 1996. godine izvršeni opsežni radovi na čišćenju, prepariranju i preventivnoj zaštiti muzejske građe kao i cjelokupni restauratorski zahvati na predmetima pojedinih zbirki. Restauriranje dijela muzejskih predmeta izvršili su vanjski suradnici.

2.1 Preventivna zaštita

Preventivna zaštita izvršena je na sakralnoj, dokumentarnoj, zbirci heraldike i sfragistike, zbirci kamenih spomenika, zbirci slika te zbirci fotografija, filmova i negativa, a sastojala se u zaštiti od crvotočine, opremi crteža i grafika, čišćenju i konzerviranju metalnih predmeta.

2.2 Konzervacija

- Sakralna zbirka - 16 predmeta
- Zbirka vatrenog oružja - 59 predmeta
- Zbirka hladnog oružja - 137 predmeta
- Zbirka heraldike i sfragistike - 5 predmeta
- Dokumentarna zbirka - 6 predmeta

2.3 Restauracija

2.3.1 Restauriranje u muzejskim radionicama

- bidermajerska vitrina J. Jelačića, klasicistička garnitura J. Jelačića (4 komada), barokni tabernakl, dva staklena podnosa za voće J. Jelačića, 43 komada vatrenog oružja

2.3.2 Restauriranje - vanjski suradnici

- gotički relikvijar, kasnogotički kalež, ručni križ sa srebrnim okvirom, svijećnjak, crkvena zastava, kazula, relikvijari (2 komada), pokrovcu za kalež (9 komada), rukavice (5 pari), velum, stola (3 komada), dupli pokrovac za kalež, manipuli (2 komada), portret Adama Petho de Gerse, portreti 5 Pandura, nacrt zgrade Dvorane (3 komada), portret Marije Terezije, portret Ivana Raucha, portret Petra IV. Nepomuka Sermagea, portret Josipa Sermagea, portret Ivana Krstitelja Švabellyja, portret Ivana Mažuranića, portret Franje Josipa I., željezni cimer u obliku broda, lepeze (5 komada), žlica-vilica, kalpak bana J. Jelačića, kamena ploča iz Siska, kamena ploča Đure Reša, drveni grb obitelji Erdody, grb kraljevine Hrvatske na svili, obiteljski neutvrđeni grb, ulje na platnu, čako domobranskog časnika, zastava Kraljevskog hrvatsko-ugarskog domobranstva, zastava Krajiške husarske čete, zastava Zagrebačkog kaptola

3 DOKUMENTACIJA

3.1 Inventiranje

Inventirano 263 predmeta.

3.2 Fototeka

812 novih jedinica

3.3 Dijateka

Izrađeno i inventirano 290 dijapozitiva

3.4 Videoteka

Snimljene su 3 videokasete.

- postav izložbe *Zastave kroz stoljeća*, Jelena Borošak Marijanović

- postav izložbe *Grbovi grbovnice i rodoslovlja* u Zagrebu i Koprivnici, te TV emisije o grbovima, mr Dubravke Peić Čaldarović

3.5 Hemeroteca

Prikupljeno je 169 jedinica.

4 KNJIŽNICA

4.1 Nabava (razmjena, dar, kupnja)

Nabavljeno je ukupno 476 knjiga.

4.2 Stručna obradba knjiga

Stručno je obrađeno 528 knjiga po UDK sistemu.

4.3 Ostalo

- napisane kartice i uložene u kartotečni ormarić
- za potrebe zbirke hladnog oružja posuđeno i fotokopirano oko 50 kataloga, knjiga i separata

5 STRUČNI RAD

5.1 Ekspertize

Načinjeno je ukupno 242 ekspertiza.

5.2 Posudbe, uvid u građu i korištenje građe

Za potrebe izložaba u 1996. godini, koje je organizirao Hrvatski povijesni muzej ili druge srodne ustanove, dano je na uvid i korištenje 431 predmet.

5.3 Djelovanje u strukovnim organizacijama

Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske, Muzejsko društvo Hrvatske, Arheološko društvo, Povijesno društvo Hrvatske, Numizmatičko društvo, ICOM - sekcija za povijest, IMCOS - Međunarodno udruženje kolekcionara zemljopisnih karata, Muzejsko društvo Austrije, Međunarodno društvo za staro oružje i kostime

5.4 Sudjelovanje na kongresima i seminarima

5.4.1 Simpozij Muzeji u Hrvatskoj danas i sutra, Klanjec 23. i 24.5.1996.

- mr. S. Pavičić s referatom *Kustos, dileme i pitanja oko definiranja profesije*

5.4.2 Simpozij Muzej - jučer - danas - sutra, Zagreb, od 12. do 14.11.1996.

- Snježana Pavičić, *Sakupljanje crkvenih predmeta za Narodni muzej*
- Marina Bregovac Pisk, *Zbirka slika u Narodnom muzeju nekad i danas u Hrvatskome povijesnom muzeju*
- Janko Jeličić, *Zbirka oružja Hrvatskoga povijesnog muzeja*
- Ela Jurdana *Naš Museum/Narodni muzej u Zagrebu u razdoblju od 1846.-1873.*
- mr. Lucija Benyovsky, *Dokumentarna zbirka 20.stoljeća u Hrvatskomu povijesnom muzeju*
- mr. Dubravka Peić Čaldarović, *Postanak, struktura i perspektive heraldičke zbirke Hrvatskoga povijesnog muzeja*
- Lada Prister, *Povijest skupljanja zbirke kamenih spomenika od 19. stoljeća do danas*

■ Jelena Borošak - Marijanović, *Zbirka zastava Hrvatskog povijesnog muzeja i povijest njezina formiranja u drugoj polovici 19. stoljeća*

■ mr. Rhea Ivanuš, *Prikupljanje, čuvanje i izlaganje fotografske građe u muzejima sljednicima Narodnog muzeja*

5.4.3 Simpozij Što je budućnost povijesnih muzeja?, Bonn 26.11. do 1.12.1996.

■ prisustvovali mr. Snježana Pavičić, Ankica Pandžić i Marina Bregovac Pisk

5.4.4 Simpozij Rub Hrvatske sekcije AICA, Zagreb, 22. do 23.11.1996.

■ prisustvovala mr. Snježana Pavičić

5.4.5 Znanstveni skup Hrvatski ban Josip Sokčević, Vinkovci - Zagreb, prosinac 1996.

■ Jelena Borošak-Marijanović, predavanje *Povijest banske vlasti i časti i osvrt na instalaciju bana Josipa Sokčevića 1861. godine*

5.4.6 Znanstveni skup Dva stoljeća povijesti i kulture Židova

■ prisustvovali mr. Lucija Benyovsky, Dolores Ivanuša i Boris Prister

5.4.7 Europska konferencija za dokumentaciju i istraživanje holokausta Židova u II. svjetskom ratu, Pariz 23. do 28.11.1996.

■ prisustvovala mr. Lucija Benyovsky

5.5 Publicistička djelatnost

mr. Lucija Benyovsky

■ *Društvo Hrvatska žena u Karlovcu*, Karlovac, 1996.

■ *Dokumentarna građa o Židovima u Hrvatskom povijesnom muzeju*, Zbornik *Antisemitizam, holokaust, antifašizam*, izdanje Židovske općine Zagreb, Zagreb, 1996.

■ *Fašistički logor Kampor na otoku Rabu*, Zbornik *Antisemitizam*, Zagreb, 1996.

■ *Ljubit slobodu, a mrziti zlo, povijest gospojinskih društava u Hrvatskoj*, podlistak u *Večernjem listu*, 13. do 24.5.1996.

mr. Snježana Pavičić

■ tekstovi za simpozijске zbornike *Kustos, dileme i pitanja oko definiranja profesije* (za zbornik simpozija *Muzeji u Hrvatskoj danas i sutra*, Klanjec, 23. i 24.5.1996.)

■ *Božične jaslice*, prikaz izložbe u Etnografskom muzeju u Zagrebu, *Informatica Museologica* 26(1-4)1995, str. 82./83. (broj izašao u 1996.)

■ *Oslíkana, posrebrena i pozlaćena koža* iz fundusa HPM, *Kaj*, XXIX, br. 4, str. 71-80, 1996.

■ *Štukturni rog obilja*, *Vijenac*, br. 55/IV, 8.2. 1996. (prikaz izložbe Štukatura u Sloveniji u 17. stoljeću)

■ *Arheološka priča o Vukovaru*, *Vijenac*, br. 57/IV, 7.3. 1996. (prikaz izložbe Vukovar - Lijeva Bara)

■ *Od muzeja do antimuzeja i natrag*, *Vijenac*, br. 62/IV, 16.5. 1996. (razgovor s prof. dr. Ivom Maroevićem uz Međunarodni dan muzeja)

■ *Poprsja na straži*, *Vijenac*, br. 69/IV, 29.8.1996. str. 20./21. (Lapidarij - Zbirka kamenih spomenika iz fundusa Muzeja Medimurja u Čakovcu)

■ *Između neba i zemlje, Vijenac*, br. 74/IV, 7.11.1996., str. 18 (izložba Joanneuma u dvorcu Eggenberg u Grazu) - *Umjetnici i modeli, Vijenac*, br. 75/IV, 21.11.1996., str. 18.

■ *Sloboda i gubitak oslonca, Vijenac*, 5.12.1996., str. 17 (prikaz izložbe L'officina della maniera - Varietà e fierezza nell' arte fiorentina del Cinquecento fra le due repubbliche 1494.-1530.), Galerija Uffizi, Firenca)

■ *Sirovi faksimili ili surovi falsifikati, Vijenac*, br. 77/78/IV, str. 22., 19.12.1996. (razgovor s prof. T. Stahuljakom o stanju kulturne baštine)

■ *Crkveno graditeljstvo u Hrvatskoj, Matica, časopis Hrvatske matice iseljenika*, br. 3., str. 50.-53, 1996.

mr. Maja Škiljan

■ *Priča o gornjogradskom sv. Jurju - iz zapisa jednog kustosa, Komunalni vjesnik*
Janko Jeličić

■ *Lovačke puške HPM*, tri članka u časopisu *Delta* i jedan članak u *Lovačkom vjesniku*
Ela Jurdana

■ *Križevci - grad Hrvatskih državnih sabora*, tekst za kalendar za 1997. za Maticu hrvatsku, ogranak Križevci
mr. Dubravka Peić Čaldarović

■ deplijan *Grbovi, grbovnice, rodoslovlja* uz izložbu heraldike HPM u Koprivnici (sastavljen od opširnijeg uvodnog teksta, popisa izložaka i fotografija), izdanje Podravka d.d. Koprivnica i Hrvatskoga povijesnog muzeja

■ *Grbovi, svjedoci ugleda i moći* - tekst u *Jetset* magazinu, travanj/svibanj 1996.

■ *Zastave kroz stoljeća*, tekst u *Jetset* magazinu, kolovoz/rujan 1996.

Dolores Ivanuša

■ *Židovi - likovni umjetnici u antifašističkoj borbi i žrtve holokausta*, Zbornik *Antisemitizam, holokaust, antifašizam*, Zagreb, 1996.

Nataša Mataušić

■ *Fond fotografija Domovinskog rata u Hrvatskome povijesnom muzeju*, *Informatica Museologica* 26(1-4)1995 (broj izašao u 1996.)

■ *Projekt transformacije memorijalnog muzeja Vis u Zavičajni muzej otoka Visa*, *Informatica Museologica* 26(1-4)1995. (broj izašao u 1996.)

Jelena Borošak - Marijanović

■ *Zastave kroz stoljeća*, objavljen u *Matici*, časopis Hrvatske matice iseljenika, br. 8/1996.

mr. Rhea Ivanuš

■ *Zastave kroz stoljeća, Velebit*, 9.8.1996.; *Museum* 1846-1996, Velebit, 22.11.1996.

5.6 Stručno usavršavanje

Studijska putovanja:

■ Austrija, Graz, posjet izložbi *Između neba i zemlje*, te izložbi *Ehre und Eitelkeit* - Oesterreichs Orden von Mittelalter bis zu Gegenwart u dvorcu Kornberg

■ Austrija, Graz, posjet izložbi *Mreža gradova*

■ Italija, Venecija, posjet izložbama *Grci na zapadu* i *Tiepolo*, te u Trstu *Tesori di Praga*

■ Slovenija, Ljubljana, Narodni muzej, susret s kolegama i razmjena informacija

- Varaždin i Čakovec, posjeta izložbama *Plemstvo županije Varaždinske* i postav Lapidarija u muzeju u Čakovcu
- Lepoglava, posjet izložbi Liturgijski predmeti hrvatskih pavlina
- Križevci, posjet izložbi *Donacija Mire Ovčarić-Kovačević*
- Varaždin, posjet retrospektivnoj izložbi Miljenka Stančića
- Slovenija, Ljubljana, posjet Muzeju novije povijesti - stalni postav
- Rijeka, posjet izložbi *Grbovi Bakra*
- Slavonski Brod, razgledavanje tvrđave i upoznavanje s projektom obnove tvrđave
- Italija, Firenca, posjeti trima institucijama za restauraciju tekstila: Opificio delle Pietre Dure e Laboratori di restauro u Fortezza di Basso, Galleria del Costume di Palazzo Pitti i Palazzo Spinelli u privatnoj školi za restauriranje tekstila
- Marija Bistrica, posjet riznici

6 ZNANSTVENI RAD

mr. Snježana Pavičić

- *Kasnogotički kalež iz Oštarija, Peristil*, br. XXXVII, str. 27.-32.
- pripremni radovi na temama *Dragocjenosti iz župne crkve u Grobniku i Crkveni tekstil Hrvatskoga povijesnog muzeja* mr. Dubravka Peić Čaldarović
- *Ženska profesionalna udruženja u Hrvatskoj 1918-1941. godine* (prilog istraživanju društvenog položaja žena između dva svjetska rata), magistarski rad, obranjen 8.9. 1996.
- *Teorijski aspekti historije žena i ženskih studija, Radovi Instituta za hrvatsku povijest FF u Zagrebu* (u tisku) mr. Rhea Ivanuš
- *Fotografske zbirke u zagrebačkim muzejima*, magistarski rad, obranjen 13.3.1996.

7 IZLOŽBENA DJELATNOST

7.1 Studijska izložbena djelatnost

- *Grbovi, grbovnice, rodoslovlja*, mr. Dubravka Peić Čaldarović - studijska izložba zbirke heraldike, 25.1. - 5.4. 1996.
- *Zastave kroz stoljeća*, Jelena Borošak Marijanović - studijska izložba zbirke zastava, 28.5. - 22.9.1996.
- *Museum 1846.-1996.*, mr. Maja Škiljan - izložba povodom 150. obljetnice Narodnog muzeja, 11.11.1996.
- *Sva sila put Visa*, Nataša Mataušić - izložba u povodu obilježavanja 130. obljetnice Viške bitke, održana u Zavičajnom muzeju na Visu
- *Križevi Hrvatskog Zagorja*, mr. Snježana Pavičić - Muzej seljačkih buna u Gornjoj Stubici, 17.5. - 20.6. 1996.
- *Dimenzije jednog vremena*, Dolores Ivanuša - Galerija Židovske općine u Zagrebu, 12. - 26.5.1996.

7.2 Didaktička izložbena djelatnost

- *Ilustracije Goranove jame*, Dolores Ivanuša, Memorijalni muzej Ivana Gorana Kovačića, Lukodol, siječanj -travanj 1996.
- *Vrata Istre*, mr. Maja Škiljan - Galerija Modular, Zagreb
- *Gospić u Domovinskom ratu*, Nataša Mataušić - Podravka, Koprivnica

- *Grbovi, grbovnice, rodoslovlja iz HPM*, mr. Dubravka Peić Čaldarović - Podravka, Koprivnica
- *Zadarski memento*, mr. Rhea Ivanuš - Podravka, Koprivnica
- *Rakovički ustanak*, Jelena Borošak Marijanović - Rakovica
- *Slike iz hrvatske povijesti*, Ela Jurdana - (stručna suradnja), Medvedgrad

8 IZDAVAČKA DJELATNOST

8.1 Katalozi zbirki

1. *Grbovi, grbovnice, rodoslovlja, katalog zbirke*

Tekst i katalog: Vlasta Brajković

Uredila i dopunila: Dubravka Peić Čaldarović

Grafičko oblikovanje: ArTresor studio/Ante Rašić

Naklada: 1500 komada

ISBN 953-6046-05-9

2. *Zastave kroz stoljeća*, katalog zbirke

Tekst i katalog: Jelena Borošak Marijanović

Urednik: Jasna Tomičić

Grafičko oblikovanje: ArTresor studio/Ante Rašić

Naklada: 1500 na hrvatskom jeziku i 1000 na engleskom jeziku

ISBN 953-6046-08-3

3. *Museum 1846. - 1996.*, katalog izložbe

Tekst i katalog: mr. Maja Škiljan, mr. Lucija Benyovsky, Jelena Borošak Marijanović, Dora Bošković, Marina Bregovac Pisk, Zora Gajski, mr. Rhea Ivanuš, Dolores Ivanuša, Janko Jeličić, Ela Jurdana, Nataša Mataušić, Ankica Pandžić, mr. Snježana Pavičić, mr. Dubravka Peić Čaldarović, Boris Prister, Lada Prister

Urednik: mr. Maja Škiljan

Grafičko oblikovanje: Alfred Pal

Naklada: 2000

ISBN 953-604609-1

4. *Sva sila put svila*, katalog izložbe

Tekst i katalog: Nataša Mataušić

Naklada: 900

5. *Povijesni razvoj hrvatskoga državnog grba*

video film 18 min

6. *Postanak hrvatske državne zastave*

video film 13 min.

Knjiga snimanja i popratni tekst za video kasete u izdanju FilMOTEKE 16: Jelena Borošak Marijanović

9 EDUKATIVNA DJELATNOST

9.1.1 Vodstva po izložbama

Grbovi, grbovnice, rodoslovlja - 79 vodstava

Zastave kroz stoljeća - 33 vodstava

Museum 1846.-1996. - 11 vodstava

9.1.2 Predavanja

Ela Jurdana, *Križevci - grad Hrvatskih državnih sabora*,
Križevci, Ogranak Matice hrvatske

Jelena Borošak Marijanović, *Zastave kroz stoljeća*,
Dvorana HPT u Jurišićevoj 13, Zagreb

mr. Dubravka Peić Čaldarović - *Osnovi heraldike*,
Narodno sveučilište Zaprješić

9.2 Odnosi s javnošću (PR)

9.2.1 Konferencije za tisak

- otvorenje izložbe *Grbovi, grbovnice, rodoslovlja*
- otvorenje izložbe *Museum 1846.-1996.*

9.2.2 Sudjelovanje u tv i radio emisijama

- u raznim radio emisijama o izložbama, zbirkama i povijesnim temama, stručni djelatnici muzeja sudjelovali u 34 emisije
- TV prilogi o povijesnim temama u kojima je korištena građa Hrvatskoga povijesnog muzeja - 28

10 UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Izložbe u muzeju:

■ <i>Grbovi, grbovnice, rodoslovlja</i> 25.1. - 5.4.1996.	5.551
■ <i>Zastave kroz stoljeća</i> 28.5. - 22.9.1996.	2.835
■ <i>Museum 1846-1996.</i> , - 11.11.-31.12. 1996	1.585
■ Sva sila put Visa 20.7.-20.9.1996,	1.115

Postav u Memorijalnom muzeju

I.G. Kovačića u Lukovdolu: 342

Ukupno: 11.428 posjetitelja

11 OSTALE AKCIJE

11.1 Ostalo

Revizija cjelokupnog fundusa Hrvatskoga povijesnog muzeja izvršena je tijekom 1976. godine. Posljednjih godina reviziju fundusa radimo kontinuirano, tako da svake godine komisijski izvršimo reviziju jedne od muzejskih zbirke. U 1996. godini započeta je revizija jedne od najvećih zbirke - Grafičke zbirke.

Na kraju treba istaći da je zanimanje za hrvatsku povijest i baštinu posljednjih godina vrlo izraženo, te se odrazilo u bitnom povećanju korisnika građe u Hrvatskome povijesnom muzeju.